

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3554>

ArticleHistory:

Received
22/03/2024
Accept
23/05/2024
**Available
online**
24/05/2024

**SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES' PERCEPTION
OF QUALITY-ACCREDITATION:
THE CASE OF ÇANAKKALE ONSEKİZ MART UNIVERSITY**

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ
KALİTE-AKREDİTASYON ALGISI :
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Halil Ersin Avcı¹
Umut İbrahim Günay²

Abstract

With the advancement of technology, the concept of quality emerges continuously due to the rapid changes and developments in people's living standards. Undoubtedly, one of the areas most affected by this process of development and change is education. Accreditation processes, which serve as a means to ensure the quality of higher education institutions, are therefore crucial. The aim of this study is to determine the perception of Social Studies teacher candidates regarding quality accreditation processes. The study was conducted using the survey method within the scope of quantitative research. The study group consisted of 83 teacher candidates enrolled in the Social Studies Education undergraduate program at Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education. The Accreditation Perception Scale Item Pool was used as the data collection tool. The data obtained were analyzed through content analysis, presented with frequencies in tables. Based on the data obtained from the research, findings and interpretations regarding how quality-accreditation processes are perceived by Social Studies teacher candidates and the differentiation between students who have successfully completed the accreditation process and those who have not yet completed or applied for accreditation in their programs are provided.

Keywords: Social Studies Education, Quality Accreditation in Education, Perception, Attitude

¹ Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, halilersinavci@comu.edu.tr. ORCID: 0000-0003-1580-7803
Researcher ID: N-8358-2018

² Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, umutg3071@gmail.com

Özet

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte insanların yaşam standartlarındaki hızlı değişim ve gelişim sonucu kalite kavramı sürekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gelişim ve değişim sürecinden hiç şüphesiz ki en çok etkilenen alanların başında da eğitim gelmektedir. Özellikle yükseköğretim kurumlarındaki kalitenin güvence altına alınabilmesi için bir araç olan akreditasyon süreçleri de bu nedenle önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı da kalite akreditasyon süreçlerine yönelik Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının algısının ne yönde olduğunu tespit etmektir. Çalışma nicel araştırma kapsamında tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programında öğrenimlerini sürdüren 83 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; Akreditasyon Algısı Ölçeği Madde Havuzu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiş, tablolar oluşturularak frekanslarla sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen veriler ışığında kalite-akreditasyon süreçlerinin Sosyal Bilgiler öğretmen adayları tarafından nasıl algılandığı ve akreditasyon sürecini başarıyla tamamlamış bir program ile henüz akreditasyon süreçlerini tamamlamayan veya hali hazırda başvurusu olmayan programlarda okuyan öğrenciler arasında ne tür bir farklılaşma olduğuna ilişkin tespit ve yorumlara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Eğitimde Kalite-Akreditasyon, Algı, Tutum

GİRİŞ

Eğitim kurumlarında son yıllarda oldukça önemli bir kavram olarak yerini alan kalite güvencesi, genel olarak kalite standartlarının karşılandığını tespit etmek için bir projenin/hizmetin/kurumun çeşitli yönlerinin sistematik olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi olarak tanımlanır (Özer vd., 2010: 33). Akreditasyon, hem yüksek öğretim kurumunun kendi kendini dönemsel olarak değerlendirmesine hem de yüksek öğretim kurumunun kurum dışı bağımsız akreditasyon ajansları tarafından dönemsel değerlendirilmesine imkan veren bir gönüllü kalite güvence sürecidir. Bir başka ifadeyle, yüksek öğretimde akreditasyon, akademik kalitenin iyileştirilmesi, saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun aracıdır. Yükseköğretim Kalite Kurulu'na (YÖKAK) göre akreditasyon; bu konuda yetkili bir kuruluşça belli bir alanda daha önceden belirlenen, akademik ve alanın gerekliliklerini karşılayacak şekilde tasarlanmış standartların bir yükseköğretim programınca ne derece karşılandığını belirleyen değerlendirme ve dış kalite güvence sürecidir (YÖKAK, 2019). Ülkemizde eğitim sistemlerinin yapılandırılması ve şekillendirilmesi Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun işbirliği içerisinde yürütülmektedir (Şişman, 2005). 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun çıktığı tarihten itibaren yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Denetleme Kurulu tarafından denetlenmiştir. Bu kurul üniversiteleri kalite güvencesi konusunda sorumlu tutarak belli bir süre içerisinde tüm yükseköğretim kurumlarının belli bir standarda kavuşmasını zorunlu kılmıştır. Ayrıca YKK, bazı akreditasyon kuruluşlarına da tescil belgesi vererek o kuruluşlar tarafından akredite edilen fakülte ve bölümlerin yeterliliğini kabul etmiştir (Özçiçek, Karaca, 2019). Bu bağlamdan hareketle Türkiye'deki eğitim fakülteleri ile ilgili akreditasyon ve kalite süreçlerini yürütebilmesi amacıyla Eğitim Fakülteleri Dekanlar Konseyi'nin girişimleri ile Eğitim Fakültesi Program Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) kurulmuştur. Bir dış değerlendirme kuruluşu olarak EPDAD'ın temel amacı, eğitim fakülteleri eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye'deki eğitim fakültelerinde verilen eğitimin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktır. Bu amaçla güncel ve gelişmekte olan eğitim ve öğretim yaklaşımlarını kavrayan, uygulayan ve daha nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi

hedeflenmektedir (EPDAD, 2016). Tüm bu faaliyetler sonucunda akreditasyonun getirdiği belli faydalar bulunmaktadır. Bunlar;

- Tüm paydaşlara yükseköğretim kurumunun standartları sağlayıp sağlamadığına ilişkin bilgi vermesi,
- Özel sektöre istihdam sürecinde kolaylık ve güven sağlaması,
- Yükseköğretim kurumları arasında kredi transfer ile ilgili işlemleri kolaylaştırması,
- Kaliteyi güvence altına alması,
- Yükseköğretim kurumlarına yapılacak devlet yardımı ile ilgili süreçlerde ön koşul olarak belirlenebilmesi
- Yükseköğretim kurumları arasındaki değişim programlarının uygulanmasını kolaylaştırması,
- Yükseköğretim kurumu çalışanlarının süreçlere katılımını ve çözüm üretmeye teşvik etmesi,
- Yükseköğretim kurumlarında kurum içi iletişimi geliştirmesi,
- Yükseköğretim kurumunun tarafsız olarak değerlendirilme olanağı sağlaması
- Yükseköğretim kurumunun geleceğe ilişkin planlamalarına katkı sağlaması,
- Yükseköğretim kurumu üst yönetimine önceliklerin belirlenmesi konusunda yol göstermesi,
- Uluslararası derece ve diplomaların kalite ve geçerliliğini sağlayarak uyumu kolaylaştırması,
- Ulusal ve uluslararası eğitim sistem arasındaki uyumsuzluğu ortadan kaldırması,
- Yükseköğretimin uluslararasılaşmasını ve bununla birlikte kültürlerarası işbirliğini desteklemesi,
- Yükseköğretim kurumlarının bütçe yönetimi ve mali işlere ilişkin süreçlerin iyileştirilmesine yardımcı olması,
- Yükseköğretim kurumunun politika belgelendirme ve prosedürlerin geliştirilmesini teşvik etmesi,
- Yükseköğretim kurumunda yaygın ve tutarlı uygulamalar yapılmasına olanak sağlamaktadır (Aktan & Gencel, 2010).

Bu boyutların güvence altına alınmasında akreditasyon ve kalite güvencesi kavramları büyük önem teşkil etmektedir. Akreditasyon kavramının yeteri kadar benimsenmemesinin (Erkuş, 2003; Ünal, Semerci & Semerci 2017) bir nedeni olarak, bu kavram hakkında yeterli bilgi ve farkındalığın olmaması gösterilebilir. Bu kapsamda bu çalışma ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının akreditasyona ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada 2023-2024 eğitim öğretim yılı içinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında eğitim gören Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kalite-akreditasyon sürecini nasıl algıladıkları ve akreditasyon sürecine ilişkin bilgi-tutum düzeylerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır.

- Sosyal Bilgiler öğretmen adayları akredite edilmemiş bir programda okumalarına rağmen akredite edilmenin bir kazanç sağladığını düşünüyorlar mı?
- Sosyal Bilgiler öğretmen adayları kalite-akreditasyon süreçlerine çok yönlü bakabiliyorlar mı?
- Sosyal Bilgiler öğretmen adayları kalite-akreditasyon için gerekli olan yeterlilikler konusunda yeterince bağlantı kurabiliyor mu?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Kalite-Akreditasyon süreçlerine ilişkin algısını incelemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli daha büyük örneklem grupları üzerinde çalışmaya olanak tanıyan ve katılımcıların bir konu veya olaya ilişkin görüş, ilgi, beceri veya tutum vb. özelliklerinin belirlenmesi için kullanılan bir yöntem olarak ifade edilebilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 83 Sosyal Bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyet, Yaş, Sınıf Durumlarını Gösteren Tablo

Cinsiyet	n	%
Kadın	61	73,5
Erkek	22	26,5
Yaş	n	%
18-20	29	34,9
20-22	33	39,8
22-25	19	22,9
25+	2	2,4
Sınıf	n	%
1.Sınıf	17	20,4
2.Sınıf	20	24,0
3.Sınıf	14	16,8
4.Sınıf	32	38,5

Tablo 1'de görüldüğü gibi katılımcıların 61'i kadın, 22'si erkek öğrencilerden oluşmakta ve bu sayı ile katılımcıların %73,5'u kadın, %26,5'u erkek katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların 29'u 18-20 yaş arasında iken bu sayı %34,9'luk kesimi oluşturmuş, 20-22 yaş grubunda toplam 33 kişi olmak üzere %39,8'lik yüzde araştırmanın yaş bakımından en geniş grubunu oluşturmuş, 22-25 yaş arası grupta ise 19 öğretmen adayı ile yüzde %22,9'luk kesimi oluşturmuştur. Yaşları 25 ve üzeri olan katılımcı sayısı 2 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf düzeyinde ise 17 kişi 1.sınıf, 20 kişi 2.sınıf, 14 kişi 3.sınıf ve 32 kişi de

4.sınıfta öğrenim görmekte olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada yüzdelik dilimde en fazla sınıf düzeyinde katılımcı 4.sınıflar olmuş toplam %38,5'lük kesim son sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerden oluşmuştur. Bu yüzdeyi %24'lük kesim ile 2.sınıf onu %20,4'lük kesim ile 1.sınıf öğrencileri takip etmiş kalan %16,8'lik kesim ise 3.sınıf öğrencilerinden oluşmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Semerci Ç. (2017) tarafından geliştirilen 'Akreditasyon Algısı Ölçeği' kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların sınıf, yaş ve sınıf düzeylerine ait değişkenleri toplamak amacıyla kişisel bilgi soruları da eklenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplanması sürecinde, Google Form aracılığı ile hazırlanan formun 2023-2024 eğitim öğretim yılı bahar dönemi içinde öğretmen adaylarının doldurması amacıyla elektronik ortamda paylaşılmıştır. Elde edilen verilerin tamamı analizde kullanılmaya uygun halde tespit edilmiş ve kullanılmıştır. Çalışma kapsamında ortaya çıkan veriler tablolar haline getirilmiş, bu temaların sıklığı frekans ve yüzde analizi ile alt problemler için bir dayanak oluşturacak şekilde sunulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının verdiği cevaplar aracılığı ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu doğrultuda Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kalite-akreditasyon süreçlerine ilişkin tutumları, cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre değerlendirme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarından hareketle elde edilen içerik analiz sonuçlarına göre verilerin daha anlaşılır olabilmesi amacıyla tablolar alt problemlerin altında ayrı olarak verilmiş, tablolar frekans ve yüzde olarak aşağıdaki gibi organize edilerek sunulmuş ve bulgular yorumlanmaya çalışılmıştır.

Sosyal Bilgiler öğretmen adayları akredite edilmemiş bir programda okumalarına rağmen akredite edilmenin bir kazanç sağladığını düşünüp düşünmediğine dair tespit için yöneltilen ifadelerle karşı verdikleri cevaplar Tablo 2'de paylaşılmıştır.

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Akredite Edilmenin Bir Kazanç Sağlayıp Sağlamadıklarına Dair Hususu Ölçen Verilere Ait Tablo

Maddeler	Evet	%	Hayır	%
Akreditasyon ve kalite, saygınlıktır, imajı yükseltir.	79	95,2	4	4,8
Akreditasyon, ulusal ve uluslararası tanınmayı kolaylaştırır.	83	100	0	0
Akreditasyon, programların geleceğinin güvence altına alınmasıdır.	71	85,5	12	14,5
Akreditasyon, programların iş yapabilir becerisinin kanıtıdır.	72	86,7	11	13,3
Akreditasyonun başlangıcı, bir işin yapılabileceğine olan inançtır.	75	90,4	8	9,6
Akreditasyon, programların temelini sağlamlık derecesidir.	75	90,4	11	9,6
Akreditasyon, programların güvenilir ve inandır olma halidir.	76	91,6	7	9,6
Akreditasyonda kaybetmek yoktur, hep kazan kazan vardır.	34	41	49	59
Akreditasyon, sürdürülebilir bir kalite göstergesidir.	80	96,4	3	3,6
Akreditasyon, hem programın hem de öğrencinin yeterli olduğunu gösterir.	58	69,9	25	30,1

Akredite olmayan kurumlar sıradan olmaya mahkumdur.	45	54,2	38	45,8
Akredite olan kurum/programlar öncü olmaya adaydır.	76	91,6	7	8,4
Akreditasyon, programa daha kaliteli öğrencilerin gelmesini sağlar.	75	90,4	8	9,6

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adayları akreditasyon ve kalite süreçlerinin saygınlık kazandıracığı hususunda büyük oranda olumlu anlamda hemfikir olmuş, ulusal ve uluslararası tanınırlığı sağlaması noktasında katılımcıların tümü aynı fikre sahiptirler.

Akredite edilmiş olmanın kazanç sağlayıp sağlamadığına dair alt probleme sahip çalışmada bu sebeple yöneltilen soruların çoğunluğunda aynı noktada olumlu etkilere sahip olacağına dair bir yönelim tespit edilmiş olsa da özellikle öğretmen adayları akreditasyonda kaybetmenin söz konusu olmadığı hep kazan kazan olduğuna dair düşünceye olumsuz baktıkları ve akredite olmayan kurumların sıradan olacağı görüşünü de çok fazla desteklemedikleri tespit edilmiş, 'Akreditasyonda kaybetmek yoktur, hep kazan kazan vardır.' maddesine katılımcıların %59'u 'Hayır' cevabını vermiştir. Ayrıca 'Akredite olmayan kurumlar sıradan olmaya mahkumdur.' maddesine de katılımcıların %45,8'i 'Hayır' cevabını vermiş bu sonuçla bu maddede ciddi bir ayrışma tespit edilmiştir. Akreditasyonun hem programın hem de öğrencinin yeterli olduğu tezini ortaya çıkardığını da çok uygun bulmadıkları ortaya çıkan veriler ışığında tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kalite-akreditasyon süreçlerine çok yönlü bakıp bakmadıklarına dair ortaya çıkan istatistikler ise Tablo 3'te paylaşılmıştır.

Tablo 3. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Akreditasyon Süreçleri İle İlgili Çok Yönlü Bakış Açıklarına Sahip Olup Olmadıklarına Dair Hususu Ölçen Verilere Ait Tablo

Maddeler	Evet	%	Hayır	%
Akreditasyon, bir cesaret göstergesidir.	82	98,8	1	1,2
Akreditasyon, yaşam boyu kalite mücadelesi için atılan bir adımdır.	77	92,8	6	7,2
Akreditasyon, personele kişisel gelişim, farkındalık ve vizyon oluşturabilir.	77	95,2	6	4,8
Akreditasyon, mezun öğrencilerin daha iyi iş fırsatları elde etmesine imkan sağlar.	79	95,2	4	4,8
Akreditasyon, standartların karşılanmasını sağlayan bir araç olmasının yanında gelişimi de destekler.	82	98,8	1	1,2

Öğretmen adaylarının kalite akreditasyon süreçlerinin sadece belli dönemlerde programın belli kriterler üzerinden tescil edilmesi ile bitmeyen bir süreç olduğu cesaret göstergesi bakımından oldukça olumlu olduğu katılımcılardan yalnızca birinin akreditasyonun bir cesaret göstergesi olmadığına dair düşünce geliştirdiği geri kalan tüm katılımcıların akreditasyon süreçlerinin özellikle bir cesaret göstergesi olduğu düşüncesine sahip olduğu tespit edilmiş, yaşam boyu kalite için ve farkındalık ve vizyon oluşturması bakımından ilgili bireylere de katkılar sunduklarına dair görüşü destekledikleri tespit edilmiş, mezun olmaları halinde daha iş fırsatları elde etmelerinde akreditasyonun bir gösterge olduğuna da olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Ayrıca tüm bu etmenlerin altında gelişimi de desteklediğine dair görüşleri de son olarak tespit edilmiş ve genel anlamda olumlu

bir bakış açısına sahip oldukları söylenebileceği gibi sadece bir katılımcının gelişimi destekleyen bir etken olarak akreditasyonu görmediği tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü ve son alt problemi kapsamında Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kalite-akreditasyon için gerekli olan yeterlilikler konusunda yeterince bağlantı kurabilme düzeylerinin ne olduğuna dair verilen cevaplar bazında ortaya çıkan istatistikler Tablo 4'te paylaşılmıştır.

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Akreditasyon Yeterlilikleri İle İlgili Bağlantı Kurabilme Becerileri Hususunu Ölçen Verilere Ait Tablo

Maddeler	Evet	%	Hayır	%
Akreditasyon, disiplinli çalışmayı gerektirir.	73	88	10	12
Akreditasyon, bir derse ilişkin en uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasını gerektirir.	80	96,4	3	3,6
Akreditasyon ve kalite için tüm paydaşların hesap verebilir olması gerekir.	80	96,4	3	3,6

Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmen adayları akreditasyon için disiplinli çalışmanın önemli olduğu konusunda çoğunlukla katılmakla birlikte derste uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasını gerektirdiği hususunu daha da önemseydiği tespit edilmiştir. Ayrıca tüm paydaşların hesap verebilir olması gerektiği düşüncesi de yine destekledikleri katılımcıların yüzde %96,4'lük oran ile destekledikleri bir başka husus olmuştur.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırma Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kalite akreditasyon süreçlerine dair algıları tespit edilmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarına elektronik ortamda birtakım ifadeler sorulmuş ve katılıp katılmadıklarına dair seçenekler sunulmuştur. Elde edilen verilerin analiz edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularından hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya kadın öğretmen adaylarının daha fazla ilgi gösterdiği elde edilen veriler ışığında tespit edilmekle birlikte, Küçük (2012), Demirtaş, Cömert ve Özer (2011), Özder, Konedralı ve Zeki (2010), Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) ve Bulut (2009) tarafından yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılması, toplumsal bir kabul haline gelen “öğretmenlik kadına yakışıyor”, “öğretmenlik kadın işi” gibi yargıların katılımcı görüşleri neticesinde de doğrulandığını göstermektedir.

Araştırma kapsamında tespit edilen bir diğer husus katılımcıların sınıf düzeyi her ne olursa olsun akreditasyon sürecine karşı tutumlarının büyük oranda aynı olduğudur. Verileri genel anlamda inceleyecek olursak, 1.sınıftan 4.sınıfa kadar olan süreç içinde kalite-akreditasyon süreçleri literatürde her ne kadar kıymetli bir girişim olarak kabul edilse ve birçok bilimsel çalışmaya imza atılmış olursa dahi üniversitedeki programlar içinde gerek müfredatın kendisinde gerekse akademik birimlerin bu doğrultuda yeterli kadar bilgilendirici çalışmalar yapmamış olmaları pozitif bir etki sağlamadığı sonucunu da ortaya çıkarmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına akreditasyonun bir kazanç sağlayıp sağlamadığına dair çalışmamızın ilk alt problemi kapsamında sorulan sorular ışığında henüz akreditasyon sürecine başlamamış bir programda olmalarına rağmen akreditasyonun bir kazanç sağladığı verilen maddelerde destekleyici tutum almaları sonucu çıkarılmış, ayrıca ulusal ve uluslararası bir tanınırlığa sahip olacakları düşüncesi çalışma kapsamında tümüyle olumlu bakılmış tek husus olmuştur. Yapılan çalışmalarda özellikle ‘Akreditasyon sürecinin

merkezinde uluslararası kabul görmüş standartlar yer almaktadır' (Glidden, 1998) ifadesi de bu durumu destekler vaziyettedir.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına yöneltilen 'Akreditasyon, disiplinli çalışmayı gerektirir' maddesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda katılımcıların %12'lik kısmı 'Hayır' cevabını vermiştir. Ancak eğitim süreci içinde hangi konuda olursa disiplin konularının özellikleri birçok çalışmada önemle belirtilmiştir. Etkili öğrenme için düzenli, güvenli bir ortam ve sağlıklı iletişim gereklidir. Bu da disiplinle sağlanır. Bu açıdan bakıldığında disiplin toplumsal alan içindeki tüm bireylerin "ortak" iyiliği için, eşit mesafede, açıkça belirlenmiş akılcı kuralları ve bunlara uyulması için alınması gereken tüm önlemleri ifade eder (Kök, 2007). Bu amaca yönelik olarak çocuklara okulda ve sınıf ortamında ihtiyaç duydukları sınırlar konularak, sağlıklı gelişebilecekleri güvenli ortam sağlanmaya çalışılır.

Çalışmada bir başka tespit 'Akredite olmayan kurumlar sıradan olmaya mahkumdur' maddesi kapsamında öğretmen adaylarını %45,8'i 'Hayır' cevabını vermiştir. Oysa ki Kayan ve Adıgüzel (2017) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının çağın gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte öğretmenlerin yetiştirilmesi, öğretmen eğitiminde kalite ve verimliliği artırılması için öğretmen yetiştiren kurumların belli standartlara sahip olmasının sağlanmasının önemli ve gerekli olduğu görüşünde oldukları bulgusunu elde etmiştir. Bir başka deyişle öğretmen adayları akredite edilmiş öğretmen eğitimi programlarından çağın gereksinimlerini karşılaması, kalitenin sağlanması gibi kimi beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentiler öğrencilerin kendileri için daha iyi bir hayat kurma isteği ve içinde buldukları sosyo-ekonomik durumu iyileştirmek için yükseköğretime yöneldikleri ve bunun için de kaliteli ve belli standartlara sahip kurumlarda eğitim alma isteği ile doğrudan ilişkilidir (Pietkiewicz, 2015).

Çalışma kapsamında öğretmen adayların yöneltilen 'Akreditasyon, hem programın hem de öğrencinin yeterli olduğunu gösterir' ifadesine katılımcıların %30,1'i 'Hayır' ifadesini kullanmıştır. Ancak akreditasyon sürecinde sadece fiziki olanaklar değil öğretim elemanları ve öğrencilerin akademik durumları da göz önünde bulundurulduğu da göz önünde tutulduğunda tartışılması gereken bir diğer sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak şu öneriler getirilebilir:

- Yapılan bu araştırma sadece Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile sınırlı tutulmuş ve akredite olmayan bir programda öğrenimlerini sürdüren öğretmen adaylarının algıları tespit edilmiştir ancak bu konuda akredite süreçlerini başarıyla tamamlamış bir başka öğretmen yetiştirme programı üzerinde de çalışmalar yapılarak karşılaştırma yapılan bir çalışmaya imza atılabilir.
- Yapılan araştırma nitel bir araştırma olması ve kullanılan bir ölçek üzerinden sadece belli düşünce ve bunları ifade eden kalıplar üzerinden değerlendirme yapılması öğretmen adaylarının ifade edebileceği diğer düşüncelere bağlayıcılık oluşturmadığı için yarı yapılandırılmış görüşme formları üzerinden daha geniş bir değerlendirme ortamı sağlanabilir.
- Yapılan araştırma Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları üzerinde yapıldığı için bir sonraki çalışma yükseköğretimdeki bir diğer paydaş olan Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan öğretim üyeleri ve elemanları üzerinde de yapılabilir.
- Kalite-akreditasyon süreçleri ile topluma yaygınlaştırma faaliyeti olarak da nitelendirilebilecek şekilde bazı eğitim programları düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Aktan, C. C. ve Gencel, U. (2010). Yükseköğretimde akreditasyon. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 137-146.
- Ayvaz, B., Kuşakçı, A. O. ve Borat, O. (2016). Kalite güvencesi ve akreditasyon süreçleri. *Yeni Türkiye*, 88, 1-8.
- Elçiçeği, B. ve Yılmaz, K. (2023). Öğretmen eğitiminde lisansüstü akreditasyon standartlarının belirlenmesi: yönetim ve kalite güvencesi standart alanı. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(1), 569-596.
- Günel, E., Türe, H. ve Devenci, H. (2020). Akredite edilen sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğretmen adaylarına göre akreditasyon: Anadolu üniversitesi örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 1015-1034.
- Işık, S. ve Beykoz, S. Y. (2018). Türk yükseköğretiminde yeni bir paradigma: Kalite güvence sistemi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(3), 7-22.
- Karatekin, K., Meray, Z. ve Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 72-96.
- Kaya, M. ve Selvitopu, A. (2017). Öğretmen eğitimi kalite güvence uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ve öneriler. *Harran Maarif Dergisi*, 2(1), 14-25.
- Özçiçek, Y. ve Karaca, A. (2019). Yükseköğretim kurumlarında kalite ve akreditasyon: mühendislik eğitim programlarının değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(1), 114-149.
- Özen, E. (2022). Yükseköğretimde kalite güvencesi ve akreditasyon: Açık ve uzaktan eğitim. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 87-93.
- Sadık, F. ve Yalçın, O. (2021). Liselerde disiplin uygulamalarına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(40), 2530-2585.
- Semerci, Ç., Semerci, N., Ünal, F. ve Yılmaz, E. (2021). Akademisyenlerin Akreditasyon Algılarının İncelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 9(1), 1-14.
- Taşcı, D. ve Lapçın, H. T. (2023). Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemi: Kurumsal Akreditasyon Raporları Üzerinden Bir Değerlendirme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 1-16.
- Tezsürücü, D. ve Bursalıoğlu, S. A. (2013). Yükseköğretimde değişim: Kalite arayışları. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 97-108.